

**Oponentský posudok pre inauguračné konanie na vymenovanie
doc. Michala Habaja, PhD. za profesora v odbore História**

Doc. Michala Habaja, PhD. poznám ako niekdajšieho kolegu z katedry História Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda, na ktorej som svojho času pôsobil, ale predovšetkým vďaka jeho vedecko-výskumnej činnosti. Po dôkladnom preštudovaní inauguračných podkladov som sa podujal na vypracovanie oponentského posudku s prihliadnutím nielen na kandidátovu pedagogickú a vedecko-výskumnú činnosť, ale aj na moju priamu osobnú profesionálnu skúsenosť s kandidátom.

Doc. Mgr. Michal Habaj, PhD. sa narodil roku 1983 v Topolčanoch. Už počas vysokoškolských štúdií sa začal zaoberať dejinami staroveku s prihliadnutím na recepciu tohto obdobia v ére raného novoveku. Michal Habaj patril do okruhu študentov a neskôr doktorandov doc. PhDr. Pavla Valachoviča, CSc., jedného z najvýznamnejších odborníkov na staroveké dejiny v slovenskom prostredí.

Po získaní titulu Mgr. roku 2010 Michal Habaj úspešne obhájil svoju dizertačnú prácu na tému recepcie antiky v nemeckej literatúre v 18. storočí. Z vlastných skúseností z pozície člena vedeckej rady Filozofickej fakulty pre doktorandské štúdium v odbore 2.1.8. Všeobecné dejiny môžem vysoko hodnotiť predmetnú obhajobu i kandidátove schopnosti prezentovať závery svojho výskumu.

Po skončení doktorandského štúdia (v roku 2010) nastúpil Michal Habaj na pozíciu odborného asistenta na vtedajšej Katedre histórie (dnes Katedra Historických vied a stredoeurópskych štúdií). V čase jeho nástupu som pôsobil na tejto katedre v pozícii docenta na vedľajší pracovný úväzok. Práve v tomto období sa začali utvárať kontúry našej profesionálnej spolupráce, keď už ako mladý začínajúci asistent vynikal nielen po profesionálnej vedecko-výskumnej stránke, ale aj po pedagogickej a ľudskej, čo oceňovali nielen kolegovia na katedre, ale aj študenti. Čo sa naposledy spomenutej činnosti týka, Michal Habaj dlhodobo prednášal na zmienenej katedre najstaršie dejiny, teda obdobie praveku a staroveku. Ťažiskovým pedagogickým záberom zostáva však predovšetkým obdobie antiky s dôrazom na dejiny najstarších blízkovýchodných civilizácií (predovšetkým dejiny starovekej Perzie), dejiny Grécka a Ríma. Na výučbovom procese Katedry histórie Filozofickej fakulty UCM sa Michal Habaj podieľal viacerými prednáškami, špeciálnymi kurzami a seminármi. Okrem výučby latinského jazyka išlo najmä o kurzy k dejinám praveku a staroveku (I. a II.), Dejiny blízkovýchodných civilizácií a Dejiny Grécka a Ríma. Po úspešnom obhájení

habilitačnej práce pod názvom *Kambýses II. Od tradície k histórii* roku 2017 sa stal Michal Habaj docentom.

S pedagogickou činnosťou súvisí aj vedenie záverečných prác vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Na Katedre histórie/Historických vied a stredoeurópskych štúdií bol doc. Habaj školiteľom celého radu bakalárskych prác a diplomových prác (školiteľ v tejto súvislosti udáva výber 14 diplomových a 20 bakalárskych prác). Jeho prvý úspešne skončený doktorand Mgr. Filip Schneider, PhD. publikoval okrem viacerých štúdií aj vlastnú monografiu. V súčasnosti doc. Habaj vedie dvoch doktorandov (P. Kouřil a L. Průša), pričom obaja už dosahujú solídne výsledky tak v publikačnej, ako aj v grantovej činnosti.

Osobitnou kapitolou vedeckého a pedagogického profilu doc. Habaja je jeho vedecko-výskumná činnosť. Ako už bolo povedané, autor sa dlhodobo venuje obdobiu antických dejín s dôrazom na vybrané okruhy dejín blízkovýchodných civilizácií, dejín antického Grécka a Ríma. Je autorom viacerých vedeckých monografií, z toho jedna v spoluautorstve bola publikovaná v zahraničí v prestížnom nakladateľstve Českej akadémie vied. Už len tento fakt sám o sebe svedčí o kvalitnej vedecko-výskumnej činnosti kandidáta a sám by som mohol na vlastnom príklade vydané publikácie z roku 2016 potvrdiť, že akceptácia rukopisu v tomto nakladateľstve je náročným a dlhodobým procesom podliehajúcim recenzovaniu a schvaľovaniu vydavateľskou radou. Na druhej strane, z pozície recenzenta viacerých autorových publikácií (*Kambýses II.: od tradície k histórii*; *Alexander Veľký: život, doba a význam najväčšieho vojvodu staroveku* 2018) môžem kompetentne na tomto mieste ešte raz vyzdvihnúť nielen vedecký prínos kandidáta inauguračného konania z hľadiska dejín staroveku, ale aj jeho schopnosť sprostredkovať tieto informácie pútavým a čitateľsky atraktívnym spôsobom. Mnohé z týchto publikácií boli prvými svojho druhu vydané v slovenskom prostredí.

Autor takisto publikoval svoje vedecké štúdie vo viacerých domácich, ale najmä zahraničných časopisoch a vedeckých zborníkoch. Zvlášť by som v tejto súvislosti vyzdvihol publikovanie štúdií v prestížnych medzinárodných časopisoch venujúcich sa dejinám staroveku s dlhodobou tradíciou. Medzi také patria predovšetkým časopis *Historia: Zeitschrift für alte Geschichte* (zal. 1952), *Vestník drevnej istorii* (zal. 1937) a *Acta Antiqua* (vydávaná Maďarskou akadémiou vied od r. 1951).

Vedeckú reflexiu jeho prác dokladá súpis domácich a zahraničných ohlasov (celkovo 68, z toho 30 v zahraničí). Celkový počet výstupov tvorivej činnosti kandidáta činí úctyhodných 133 položiek, pričom skoro polovica (50) pochádza z posledných šiestich

rokov. Táto skutočnosť nasvedčuje, že predkladateľ inauguračného spisu sa nachádzal na vrchole svojej vedecko-výskumnej kariéry.

Autor i naďalej pokračuje v tvorivej vedecko-výskumnej činnosti, podieľal sa na riešení viacerých domácich i zahraničných projektov. Rovnako tak sprístupnil a sprístupňuje poznatky z dejín staroveku nielen pre študentov vysokých škôl vo forme učebníc a skrípt, ale aj širokej laickej verejnosti a takouto formou rozvíja odkaz už zmieneného tútora a školiteľa doc. P. Valachoviča.

Na záver konštatujem, že doc. Michal Habaj, PhD. dosahuje po stránke vedecko-výskumnej i pedagogickej vysokú úroveň vo svojom odbore. Po všetkých stránkach sa zasadil o prehĺbenie poznatkov k dejinám staroveku. Preto odporúčam, aby doc. Michalovi Habajovi, PhD. po úspešnom priebehu inauguračného konania bol udelený akademický titul profesor v odbore História.

V Bratislave 5. 1. 2024

prof. Mgr. Martin Hurbanič, PhD.